

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА СВЕ ПОЛИЦИЈСКЕ РАДЊЕ

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут недељно. — Претплата се полаже у Београду код Уредништва „Краљ-Миланова ул. бр. 16. Теразије“ а у унутрашњости код овлашћених скупљача или на пошти. — Цена је листу на годину 20 динара, на по године 10 динара. За иностранство на годину 30 динара. За писаре при начелствима, практиканте у опште, општинске писаре оних општина које су већ претплаћене и за жандарме, у пола цене. Поједини бројеви не продају се. — Рукописи не враћају се. — Писма само плаћена примају се. — Огласи примају се по погодби.

ЛИСТ УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Н. ДИМИТРИЈЕВИЋ

НАШИМ ЧИТАОЦИМА.

Још само један број, па „Полицијски Гласник“ завршује прву годину свога опстанка.

Наши читаоци имају досадање бројеве пред собом и могу лако оценити: колико је наш лист одговорио свом обећању. Са наше стране слободни смо само напоменути: да је сва српска штампа, без разлике партија, поздравила наш лист са похвалном оценом и, у исто време означила га као праву потребу у нашем дрштвеном животу.

Такав пријем у новинарству и леп одзив, који смо нашли у публици, храбре нас, да у овом нашем предузећу продужимо с већом вољом и јачом снагом.

Ми ћемо се и у новој години трудити, не само да оправдамо успех, који смо до сада имали, него да наш посао на листу још више развијемо и обилатију садржину поштованим читаоцима изнесемо.

Тако, одмах у *првом* броју, који ће изаћи на нову годину **почеће опет излазити „Тасина Писма“ из бечке полиције.**

Радови г. Тасини познати су и у нас и на страни. Ранија његова писма из берлинске полиције, читали су наши читаоци, и сва наша штампа поздравила их је најодличније. **Али писма о бечкој полицији биће још интересантнија, и донеће богати материјал за реформу наше полиције.**

Осим тога, „Полицијски Гласник“ расправљаће сва питања полицијско-правна; штампаће упутства за полицијске чиновнике; износиће ислеђења из наше и стране праксе; штампаће редовно слике и потере злочинаца и опасних лица; и најзад, за забаву публици доносиће истините приче из наше и стране криминалистике.

Лист ће излазити као и досада, једанпут недељно; ну по потреби биће и ванредних бројева. Цена: чиновницима, учитељима, практикантима, општинским писарима и осталим званичницима у опште, годишње 12, полугодишње 6 динара. — Гостионичарима, механџијама и кафеџијама: годишње 12, полугодишње 8 динара. — Жандармима: годишње 6, полугодишње 4 динара, ну ови се могу по овој цени претплатити само преко својих команданата полицијске односно пограничне жандармерије. — Надлештвима у опште 20 динара на годину.

УРЕДНИШТВО.

Број за овим изаћи ће на Божић. Он ће се изузетно од осталих *продавати и на број* по цени од 20 пара динарских. Продавци из унутрашњости који хоће да га продају, треба благовремено да пошаљу новац упутницом јер се на поруџбину без новца неће слати никоме. Даће им се 25% процента. Божићни број биће најмање са 12 страна. У њему ће изаћи више слика но и у једном досадањем, а биће и неколико интересантних криминалних прича из живота. Експедиција извршиће се тако, да га сва места у земљи добију најдаље на Бадњи дан.

СЛАВА У ДВОРУ

Његово Величанство Краљ Александар I, свечано је прославио своју славу Св. Николу у своме владалачком двору. Слава је била тиме свечанија, што је уз младога нам Краља био и његов узвишени родитељ Њ. В. Краљ Милан. Ова свечаност, у свима њеним појединостима, изнета је у „Срп. Новинама“ бр. 271. Ми са наше стране придружимо топле наше жеље уз жеље васколиког народа српског: да нам милостиви Бог поживи дуго и дуго љубљеног нам Краља Александра I. на понос и дику Србије и целога Српства! Живео!

ВИСОКЕ ПОСЕТЕ

Његово Величанство Краљ Александар I изволео је 9. овог месеца посетити господина Андоновића министра унутрашњих дела, у његовоме кабинету.

Његово Величанство Краљ Милан, изволео је о св. Николи посетити поред осталих, за које су други наши листови донели и господина Мих. Кр. Борђевића министра на расположењу и бив. министра полиције, где му је лично славу честитао.

Поред ове високе пажње учињене господину Борђевићу, њему је и Његово Величанство Краљ Александар писмом славу честитао.

ПОЛИЦИЈСКЕ РЕФЛЕКСИЈЕ

(НАМЕЊЕНО ПРЕСТОНИЧКОЈ ПОЛИЦИЈИ)

ПИСМЕ

Један члан београдске полиције.

(НАСТАВАК)

После обећања у указу од 20-ог децембра, 1841. године, којим „Правителственој месној полицајној власти“ (београдској престоичкој полицији) прописује исте дужности, које су изложене у нештампаној уредби у „Зборницима закона и уредаба“, уредби од 1-ог новембра, 1840. године БМ 1231 СМ 857, „док се како за полицију окружја, тако и за исто Управителство подобателан закон не изда“, — већ се 1860. године, 18-ог фебруара искупује то обећање и тога датума излази „Устројеније Управителства вароши Београда“, које се издаје „по указаној потреби Управителство вароши Београда у бољи ред довести“.

То је други хисторијски моменат стварања праве престоичке полиције.

Тај моменат садржи већ у себи тип једне престоичке полиције. Он се обележава самом својом организацијом: својим циљем, — јер се „варош Београд са својом околином ставља под управу особенога полицајног надлежтелства“; својом поделом, — „која се по садањој насељености житељства и местним околностима на шест квартава разделити може“; и својим директним помоћним органима, — „за одправљање полицајне службе устројава се једна жандармска компанија од 120 људи са 15 коњаника“.

Тако основно „Устројеније управителства вароши Београда“ прошло је кроз фазе: измене од 11-ог јула, 1860 год. (Збор. 13. стр. 100); измене од 10-ог јануара, 1861 год. (Збор. 14. стр. 1.); измене од 1-ог јуна, 1863. године (Збор. 16. стр. 1.); закон о жандармерији од 11-ог јуна, 1884. године (Збор. 40. стр. 215). — Док се није дошло до организације београдске престоичке полиције у пуном свом обиму: устројства Управе града Београда и његовог помоћног органа: — организовања полицајске жандармерије.

Данашње „Устројство управе града Београда“ у основи је исто као и оно из 1860. године, од 18. фебруара. Модификације, које је од тог доба имало да преживи, односиле су се само на организацију полицајске жандармерије. Том помоћном директном органу полиције од тог доба поклањала се озбиљнија пажња и његова организација, која се у „Устројству“ од 18. фебруара, 1860. године, садржала само у 4 члана, у глави, која говори „о служитељима“, већ у „Устројству“ од 11-ог јула, 1860. године, има себи посвећена 32 §-графа, која говоре о организацији и формацији полицајске жандармерије. Последња фаза тога помоћног органа, којом се имао модификовати и добити пун облик полицајске жандармерије, огледа се у „Закону о жандармерији“, од 11-ог јуна, 1884. године, са свима изменама и допунама од 24-ог априла, 1885. год. (Збор. 41. стр. 35) и 1-ог новембра, 1886. године (Збор. 42. стр. 291).

Само „Устројеније управителства вароши Београда“, од 18. фебруара 1860. године, у свом делу организације престоичке полиције, имало је знатнију измену у територијалном погледу: — простирању круга своје надлежности. Највишим решењем, од 1-ог јуна, 1863. године (Збор. 16. стр. 27), под круг надлежности Управе града Београда, додат је и Тоачидер. То решење гласи: „Да Тоачидер са својим простором подпадне у полицајноме погледу под надлежност Управителства вароши Београда“.

Данашња, дакле, организација београдске престоичке полиције јесте њено „Устројеније управителства вароши Београда од 11-ог јулија 1860 године“; данашња је организација, дакле, она иста, која је у другом хисторијском моменту стварања праве престоичке полиције, пре скоро пуних 38 година, засновала први прави њен облик; а кад се још даље у назад иде и рачуна од момента формалног издвајање престоичке полиције од оште полиције, од 20-ог децембра, 1841. године, — онда је данашња организација београдске престоичке полиције иста, која је била и пре пуних, на дан 20. децембра, ове године, 50 година и шест месеца.

Више од пола века организације једне тако важне установе, па до данас ни један потез пера, па ни сâм покушај, да

ма што у њој промени! Чудно појимање, — ако није нехат, или изгубљен компас правог циља!

Али, да разгледамо саму организацију београдске престоичке полиције онако како се иставља, по појимању, које је карактерише пре 50 и више година и да је упоредимо с модерним погледима на престоичке полиције.

Са тог гледишта узимамо у анализу последњу модификацију београдске престоичке полиције, ону од 11-ог јула, 1860 године, која највише тангира с полицијом модерног доба.

Принципи, изнесени у „Устројенију управителства вароши Београда“, од 11-ог јула, 1860. године, пре скоро пуних 38 година, исти су, које и данашња европска полиција истиче у својим организацијама.

Девиза полиције на Западу: личности у полицијској физиономији, а не њихов број и збир, — огледа се и у појимању полицијског задатка у организацији београдске престоичке полиције још под оном здравом, природном и логичном намети Коца-Милоша.

Још у то идилично доба, од којег смо се ми, данашња генерација, толико оцепила, издвојили, да нас, у своме дегенерисању, раздвајају као векови од тога доба, — помишљало се о полицијској физиономији свога престоичког града ио личностима, модерном принципу престоичких полиција на Западу.

„Устројеније Управителства вароши Београда“, од 11-ог јула, 1860. године, у својим §§-има 12-ом, 22-ом, 26-ом и 30-ом. — још тада, пре 38 година, истиче те принципе модерних полиција на Западу.

Ради самих тих принципа и свесности онога доба, ево их оригиналних: „Сваки старешина квартавог оделења мора имати точно знање и свједјеније о житељству свога кварта, о аромени обиталишта, о странцима и иначе новодошавшим, о узроку њиховог бављења, о расположењу и тежњама грађана, и т. п. Он ће предвиђати и одклањати све што би могло миру и поредку, личности, здрављу и имању житеља вред и опасност нанети, и у опште стараће се, да се никаква противзаконитост не догоди, а кад се догоди, да се кривац нађе и на одговор узме. — Да би овај позив испунити могао,* мора Управителство главно имати знање и свједјеније о житељству, његовом двијенију и месном одношењу. — Ради старања о безбедности имања, потребно је обратити позор на беспосмичаре, скитнице, и иначе подозрителна лица, на њихова одношења, пребивалишта, промене, и протерујуће се и т. п. — Кад управител за потребно нађе, сазива он све членове к себи у главну полицију, било да им што саопшти, да их о чему саслуша, или да им какво упутствије даде. Управител може и редовна заседања један пут или више пута преко недеље држати, куда сваки позвани член доћи има.**)

Да ли се београдска престоичка полиција држи принципа, који су јој стављени у дужност по њеном задатку?

Из ранијег претресања београдске полиције, а изношењем података, које је она у стању као полиција да да, — јасно се види, да она не само што не појми свој задатак, већ, шта више, нема ни најобичнијег појимања о тако јасно исказаним принципима, којима се баш упућује на своју праву дужност.

После свега што смо изнели: наглашених принципа, на којима се заснива организација престоичких полиција на Западу; изнесеног стања београдске престоичке полиције, које је основано на непобитним и несумњивим фактима, приљеним у самој Управи града Београда; кратког хисторијског прегледа целокупног развијања београдске престоичке полиције и принципа на којима је заснована њена организација, којима се не само тангира с принципима престоичких полиција на Западу, већ се са њима ставља на исти ниво, — после свега, јасно се

* Односи се на Управника града Београда и његово старање, да се јавни мир и поредак у вароши одржи. Писац.

** Овај одељак, који говори о седницама Управника града Београда с члановима, својим помоћницима у извођењу какве идеје општег полицијског значаја престоичке полиције, данашњом употребом тога прописа свео се, не на расправу начелних питања у извођењу полицијског задатка, већ често на императивне, само положајем ауторитетне и сујетно приграбљене, без репа и главе, идеје, које само отежавају и пометају у оријентисању правог полицијског задатка. Писац.

убава карактерна црта београдске престоничке полиције, коју ми обележисмо као једну од најглавнијих њених махна: *неразумевање свога положаја*.

То је фатална махна београдске престоничке полиције.

После онаких принципа исказаних у организацији њеној, који су резултат *свесности* и *појимања* још онога доба, пре 38 resp. 50 година, — фатално је кад се београдска престоничка полиција *одметне* од својих принципа, своје организације и од ње, у место као часовник тачног апарата, постане једна лабава, несигурна установа, која отирава своју дужност само *по добром шансу* и једном *традиционалном инстинкту*, који се од незнаног доба кроз њу, као установу, провлачи.

Моменат одметања београдске престоничке полиције од своје организације врло би радо констатовали. Али, он се не да обележити. По свој прилици, датира се од једно две деценије:* но, свакојако, плод је новог доба и новог друштва.

Фатална махна београдске престоничке полиције, коју смо истакли и коју смо доказали, повукла је за собом природно, и другу махну, која је такође као њена карактерна одлика.

Помишљамо на ону њену махну по којој је — *без духа* у своје циљу.

Да коментаришемо и докажемо и ту махну београдске престоничке полиције.

Организације престоничких полиција на Западу с оних истих разлога с којих се престоничке полиције и издвајају од остале полиције у земљи, истичу и принцип *поименичног броја личности* у полицијским физиономијама. То је, најзад, принцип оријентације у полицијској физиономији једног града, која се јавља у најразноврснијим облицима.

Организација београдске престоничке полиције, у своје „Устројенију Управитељства вароши Београда“, изрично истиче тај принцип у својим §§-има 12., 22. и 26., чију смо садржину већ горе исписали.

Начин да се истакнути принцип организације једне престоничке полиције, изведе, ствар је *духа* (esprit).

На Западу, сва активност једне престоничке полиције основана је једино на њеној организацији. Ствар је унутарњег паметног администрирања, да се принципи организације и остваре.

Према овоме, и јесте карактерна црта престоничких полиција на Западу, да се извођење циља управља: наредбама, прописима и правилима, које су често из неколико деценија, па и пак су неповредне и строго обавезне.

Сазнање полицијске физиономије једног престоничког града ствар је *администрирања полицијским задатком*.

То администрирање припада главној полицији — префектури — која има дужност, да изналази начине и средства којима ће доћи до што значајније *полицијске физиономије свога града*.

Организација београдске престоничке полиције такође истиче, за остварење својих принципа, главну полицију — префектуру — за администрирање полицијским циљем.

У своје §-у 34. тач. 2. „Устројеније Управитељства вароши Београда“ ставља у дужност Главној полицији: „Старати се за усавршење, умножење и одржање *средстава јемствујући* за поредак и безбедност вароши Београда и подпомажући *полицејски надзор*“.

Колико је нама познато из личног сазнања, и претураним и по најстаријим наредбама и расписима Управе града Београда, нисмо наишли још ни на једну наредбу или распис Управин. који би се односили, на основу овог принципа администрирања, на извођење принципа *сазнања полицијске физиономије Београда*.

(СВРШИЛЕ СЕ)

ИСТРАГА

VI

О крађи.

(НАСТАВАК)

Међутим, може се рећи, да се у данашње време крађе еспапа по дућанима ређе дешавају. То долази отуда, што данас по дућанима има много више помоћника и помагача, но што је то пређе било, те се на тај начин на муштерије може много боље пазити, но кад тих помагача и помоћника мало има, као што је то био обичај у ранија времена. У пређашња времена беше обично у каквом већем и добро посећеном дућану само газда и по један шегрт. Они имађаху увек пуне руке посла, док своје муштерије задовоље, па с тога и не могаху на њих сву своју пажњу обраћати. За то су крађе по дућанима у ранија времена бивале много честе. Данас пак, када су се у свима већим дућанима и радњама увела места тако званих касира, крађе у њима дешавају се врло ретко. А то је за то, што ти касири имају своје седиште обично са стране, више у самој унутрашњости дућана тако, да је купац — евентуално лопов — увек лицем окренут према продавцу, а леђима према касиру, те на тај начин не може овај никада позитивно знати, да га ко са стране не посматра. Као што је, дакле, напред речено, од тога доба, од како по радњама има касира, и крађа је у њима мање. Али ако се и поред свега тога ипак таква крађа деси, онда треба добро знати, да је лопов у томе имао свога помагача, који је трговца а можда и самога касира на свој начин забављао, док крађа није извршена, и оно што је покрађено њему на вешт начин предато, да из дућана — радње — однесе.

У данашње време такве се крађе понављају и најчешће дешавају код златара (јувелира). Ту обично и готово изузетно долазе њих двоје и то увек једно од њих доцније од другог. Са свим је природно, да се сваки златар мора збунити, ако је сам остао у радњи да послужује муштерије, па се после једне, одмах појиви и друга нестрпељива муштерија, која изјављује, да је рада знатну куповину код њега да учини. У таким ће приликама сваки поле добар разматрач моћи приметити, да ће се дотични златар (јувелир) — особито ако још у своје послу баш није добро рутиниран (као што то при Богу код нас није никаква реткост), збунити и да ће непрестано од једне муштерије другој ићи, показујући свој еспап и отварајући више фијока са разним адићарима у један исти мах. Чинећи тако он наравно неће моћи нужну пажњу обратити на свој еспап. Кад, дакле, лопови у том смислу хоће златару крађу да изврше, онда увек она муштерија (лопов), која је прво дошла, чини све и сва, само да изнешене ствари њој на приказ, не остану у онаком реду у каквом су изнашане, те на тај начин да златару онемогући тачан преглед над њима. Чим се појави друга муштерија и учини се да је нестрпељива, а златар се и њој стави на расположење, онда обично она прва чини избор, и наређује да јој се изабрате ствари пошљу у хотел, где је одседа и где ће за њих новац положити а међутим је вешто и неопажено здипила оно, што јој се најбоље свидело. Чим ова за тим из радње изађе, онда се она друга муштерија што је заостала труди, да златара на све могуће начине завара, те да овај у први мах не опазе, да му је крађа и у чему извршена. Према потреби појави се у радњи и трећа муштерија само да лопов (дакле она прва муштерија) добије времена са покрађом да умакне.

За проналазак такве покрађе врло велику и веома важну улогу игра само представљање златарево о појединостима, које су му том приликом у очи падале. Врло се често дешава да покрађени не зна, која га је од непознатих муштерија покрала. Он је пре њиховог доласка у његову радњу, сав свој еспап имао потпуно на броју, али кад су се оне удаљиле, опазе је, да му неке фале. Овде се обично учини погрешка у томе, што се истина на све те муштерије посумња, али се једна од њих означи као прави учинилац. На тај начин иследна власт долази у незгодан положај, јер она онда трага за њима свима, а нема ни против једне одређене сумње. Исто је тако незгодно и то, ако покрађени између њих две или три муштерије једну од њих власти као сумњиву означи и то тиме, што она н. пр. није била елегантно одевена, или што се баш

* Стара архива Управе града Београда, која ће, можда, имати и историскојске грађе, не само за Управу као полицију, већ и за историју Београда, лежи испретурана, једна и жалосна на тавану Управиним и, из године у годину, лагано нагоревана, док једног дана не приреди какву величанствену — *илуминацију* Управе града Београда и постане, можда, моменат од кога ће отпочети нова ера београдске престоничке полиције!

није умела Бог зна како понашати, или што је баш онда покрађа примећена, кад је она из радње изашла и т. д. Тада ће се наравно само за њом потера учинити, те се онда може лако десити да се код ње ништа од покрађе не нађе, а прави кривац да умакне. Главна је ствар у таким случајевима, да се испита оштећени о ономе, шта је све пре а шта после крађе сумњивога приметно. Најглавније је пак то, да се он испита: ко је пре осумњиченога у његову радњу долазио, шта је ту радио, како је изгледао, о чему је разговарао и т. д. За тим ко је за њим дошао, а ко са њим. На тај начин исељдник ће добити извесну слику о самоме току догађаја и начину извршења дела, као и о особама, које су у извршењу крађе учешћа имале, те ће према томе даље поступити шта треба и шта му његова дужност налаже.

5. О самој крађи.

И код саме крађе главна је ствар исељднику да се констатује, да је она доиста и извршена. Ко, дакле, жели да има успеха у проналаску крађе и самих извршилаца исте, тај мора пре свега сâм собом да је на чисто, кога ће сматрати да је дотичну крађу извршити могао, као и како ће и у коме правцу саслушање према осумњиченоме отпочети. У таким приликама исељдникова је дужност, да што је могуће пре изађе на лице места, и да све потанко расмотри, што за нужно нађе. На жалост то обично исељдници пропуштају да учине, једно због свога комодитета, а друго што таку мисију понајвише поверавају својим потчињенима, који са неспреме своје не дају тачан опис самога дела, нити у томе знају да одреде, где је лопов могао да уђе, шта је украо, и најзад како се је и куда могао удалити. Ови обично дају овакав извештај: „Не зна се ко је крађу извршио, нити се зна о њему ни трага ни гласа“. Али то у самој ствари није тако, јер лопов готово увек оставља за собом неки траг, који је у свима крађама карактеристичан. По неки пут је тај траг тако јасан и пада тако у очи, да га и лаик лако може опазити и приметити. Али како овај понајвише на то своју пажњу и не обраћа, или се не може томе да досети, то онда ваља претпоставити и знати, да ће то интеллигентан, пасионирани и извежбани посматрач увек приметити, и на основу тога, важне податке за проналазак самога дела и криваца прикупити.

Често се чује, да се у неком извесном пределу дешавају разне крађе, које становницима задају велики страх и бригу. Исто се тако често чује и то, да на поједине вашаре долазе многи кесароши; али да се ни у првом ни у другом случају не може да уђе у траг тим зликовцима. То долази отуда, што се за онај први случај власти обично не старају, да употребе нужне мере, те да то спрече, а опет у оном другом случају што се обично и понајвише не наређује, да се оштећени одмах и потанко о свему саслуша. Наравно да нико не може тврдити, да би се сви лопови могли похватати, кад би се право стање ствари свакад најсавесније и најбрижљивије испитивало. Али би се на сваки начин у томе много више постигло, кад би се сваки пут и то одмах учинио потребан увиђај на лицу места. Ово је корисно да се учини и код најнезнатнијих крађа.

Чињени тако, моћи ће се из самога начина извршавања крађе, лако одредити, каква и која су лица исту извршила, јер ће се савесним трагањем и испитивањем, као и чињеним увиђањем на лицу места, одмах и лакше моћи докучити, која лица имају обичај, да у томе пределу врше крађе. Деси ли се дакле, таква крађа, онда ваља пре свега потанко испитати, е да ли у томе крају има таквих људи, који имају обичај да врше такве исте крађе, па онда чинити даље шта треба. Често бива и то, да се према начину извршења сматра, да је један читав низ разних покрађа, извршило једно те исто лице. То долази отуда, што се на свакој такој крађи опажа нешто заједничкога и веома карактеристичнога. Ухвати ли се на пр. какав лопов, да је извршио какву незнатну крађу, па се узме на испит и потанко испита о начину, како је исту извршио, а затим се на казну осуди и по издржању исте у слободу пусти. Деси ли се по том, да је у том истом пределу извршено више других крађа, чији се начин извршења подударна са начином, кога је поменути лопов употребио при извршењу оне незнатне крађе, за коју је био кажњен, а за тим у слободу пуштен, — онда треба за извесно знати, да је он у свима тима крађама било сâм или у друштву учествовао, те према томе ваља нај-

пре њега на одговор узети, па онда даље чинити, што се буде за неопходно нужно нашло.

У свима врстама крађа и у извршавању истих, има нарочитих специјалиста, који свакако за се уме поједину врсту крађе најбоље и на само њему својствен начин да изврши. То долази отуда, што поједини зликовци према својој природи и ступњу образовања предузимају разне путеве и начине у томе своме зликовачком и лоповском животу. Бистар лопов постаје арамија, лукави и вешти бива кесарош, а хладни и дрски, увлачи се у туђе куће и одаје. Па и лопови — мекушци и кукавице такође хоће да живе; јер се они одвајају од свога зликовачког и разбојничког друштва и постају обични лопови по вашарима. Али ако се је какав лопов већ навикао, да на извесан начин краде, па хоће да научи и да се извежба у извршавању свију врста крађа, — то треба знати, да ће он и у овима употребљавати свој већ извежбани начин и да ће се на други тешко навикавати. Исто тако дејство има и конкуренција. Има ли негде већ њих више лопова, који се у туђе куће и одаје на свој уобичајени начин увлаче, ту онда новајлија у том послу нема хлеба, јер лупежи не трпе нове начине и конкуренцију, па се за то и труде и чине све и сва, само да осим њих нико други не дође у ону околину, где они тај свој „часни посао“ врше. Теже и опасније крађе врше увек вештији и одважнији лопови. Мање пак крађе врше лошији од њих. А ако је који од ових лошијих још млад и невешт, али поред тога даровит, тај мора онда да бира какву другу врсту крађе, која је у дотичном пределу врло мало позната, или која је сасвим нова. Ако му покушај испадне добро за руком, он се онда у томе вежба, док и сâм не постане „специјалиста“ у тој врсти крађе. Често игра у томе улогу и сама случајност, нарочито код оних, који су били поштени људи, па усљед једне прилике постали лопови. Ону врсту крађе, коју су такви људи усљед случајности почели да врше, продужују они за тим и даље, као да других врста нема, и ако што особитога не наступи, они не напуштају тако лако тај свој отпочети занат.

(СВРШИЉЕ СЕ)

КО ЈЕ УПРАВО ОДГОВОРАН?

(ЈЕДАН ИНТЕРЕСАН ДОГАЂАЈ)

Неки Мелентије из В... донео је у К. 264 ком. метли да прода као домаћи — српски производ.

Суд општине К... преко свог полицаја одузме ове метле, однесе их у општински суд, а затим донесе пресуду да се Мелентије казни са 10 динара новчане казне а одузете метле продају у корист општинске касе. Разлог је био тај: да је ово „торбарене“.

Мелентије се жалио противу ове пресуде. Првостепени суд — разматрајући судија, поништи ову пресуду као незакониту, јер вели, кад су метле српски производ онда не може бити „торбарене“.

Суд општински примивши натраг своју пресуду са одлуком, — није вратио метле, већ баца акта у архиву.

Пошто се тадања општинска управа сменула, онда је Мелентије затражио да му се метле врате. Но тада већ истих није нигде било, нити је се то из акта видело шта је са њима урађено.

Мелентије обратио се са тражбом суду општине К... тражећи, да му бивши општински председник А..., врати одузете метле, или плати по вредности 50 динара као и остале парничне трошкове.

Бивши председник А... у одговору на предњу тужбу, признао је, да је метле суд општински одузео, да је пресуду у горњем смислу донео да је иста од надлежног судије поништена, али метле нису Мелентију враћене, већ су предате Антонију М... по Мелентијевом писму и овлашћењу, за које вели да је изгубио. Међу тим Мелентије не признаје никакво овлашћење по тражи да му се метле врате или плате.

Бивши председник А... даље у своме одговору навео је; да ако има какве одговорности онда су одговорни и чланови суда који су пресуду потписали.

Испитивани чланови у свом одговору навели су: да су само као судије пресуду донели, а да нису наређивали одузимање метли нити су код њих на чувању биле, већ да је за

то одговоран председник као наредбодавац и чуваоц целе општинске имаовине, јер су метле за неко време биле смештене у општинском магацину, а после не знају шта је са њима било.

Антоније М... — за кога бивши председник вели да му је предао метле по Мелентијевом писму — није се могао суду добавити ради испита за то, што се налази у Румунији у бегству због извесне кривице — с тога је суд општине К...

Пресудио

Да бивши председник А... плати 50 динара по вредности за упропашћене метле као и остале парничне трошкове.

Осуђени председник А... није задовољан на ову пресуду.

Овако смо извешће од једног нашег читаоца добили. Ствар нам у детаљима није позната, па за то и не можемо по овоме наш суд донети. Да су нам акта на расположењу, онда би се видело: ко је примио на чување ове метле, и према томе, ко је управо за штету и одговоран. Све, што можемо за сада рећи то је, да је прва пресуда општинскога суда, донета по основу § 387. тач. 1. крив. закона, из основа погрешна, кад је, без сумње, Мелентије доказао порекло своје робе. Сем тога, торбареве у ширем смислу узима се, кад неко из куће у кућу нуди своју робу, што овде није случај. Ако добијемо дата по овоме, ми ћемо се са нашом оценом вратити понова на ову ствар и наше мишљење донети.

Уредништво.

КРАЂА НАД — КРАЂАМА

Било је то доста давно. Онда је у највећем јеку био јунак — кесароша и лопова — Илија Брдаревић. Ко зна где је он сад? Можда је постао поштен човек? Можда има красну породицу; добре и напредне синове? А, можда, како онамад рече у затвору Управе један познат коцкар, можда где год поред друма у свету стоји плоча са овим скромним надписом: „овде је обешен највећи лопов свога времена. Звао се просто — Илија Брдаревић“. Можда су научари дефинисали његово презиме и нашли: да је он у своме послу био јак као — *брдо*, за то се и прозвао Брдаревић. Или је некад, можда у детињству, украо некој веселој баби *брдо* са разбоја, па су га за то баш и прозвали — Брдаревић. Најпослед, ко ће то све знати. Један савременик његовога доба, причао нам је о њему једну врло занимљиву епизоду. Она нам представља генијализам у вршењу лоповских предузећа, до кога долазе само велики — лоповски умови. Ствар је ова од општега интереса, па за то ћемо је овде испричати онако, како смо слушали од савременика чувенога — Илије Брдаревића.

Једнога дана 187* био је Илија нешто необично расположен. Накривио шубару на лево уво па певуца неку веселу песмицу. Његова Маргита просто је скакала од радости, што је видела свога „слатког Икицу“ како шета по соби весело и расположен. Она је знала да се у глави тога „великог човека свога времена“, јавила красна мисао за каквом славном операцијом. Није му се она, као шнајдерка „првога реда“, предала онако у ветар. Знала је она, да ће од тога човека бити „колос“, који ће да задиви свет у стварању планова за највештије крађе. Ето, за то му се она предала. За то га пази, као мало воде на длану.

— Ти си ми Ико, необично весело? усуди се упитати Маргита својим меким и нежним гласом. Де, „Рајко од Сријема, кажи Маргити девојци“, шта је то, што те је тако јак овеселило?

— Добар план, Маргито девојко. Данас ћу извршити оно, што ћеш после три дана ти морати довршити. Без тебе, Маргито, „Рајко не би могао учинити ништа ни себи, а камо ли Турцима у Срему“, напали се Илија, па притисну Маргиту на своје узбуркане груди.

— Седи овде лепо до мене, па ћу ти испричати свој план, рече Илија у пола мазећи се.

Маргита седе.

Илија својим снажним рукама обухвати њену главу и привуче је ближе својим уснама. Поче јој нешто тихо на ухо шаптати. Маргита изви се из његовог стиска и скочи узвикујући радосно: ти си велики човек, мој слатки Ико!

— Велики али — по духу, допуни Илија.

У то уђе у собу једна девојчица, која је код Маргите учила „шнајдерај“.

— Госпођа Стана послала момка за хаљину.

— Сад ћу ја доћи, рече Маргита па се окрете Илији. Дакле сутра?

— Не, већ данас.

— Нека је сретно!

— И берићетно, опет допуни Илија.

У Београду је тада био чувен јувелир Н. Његова радња одликовала се разноврсним накитима од злата и драгога камена.

Могло је бити око 9 сахати пре подне. Газда Н. натукао своје наочаре и разгледа један „коље“, који је израдио по поруџбини за једну отмену даму у Београду.

У по тога разгледања отворише се врата на дућану и унутра уђе један човек у лепом и чистом оделу. На глави му астраганска шубара а о врату дебео златан ланац, који га бије по трбуху. Изгледаше као какав богат паланчанин.

— Чиме могу служити газда? упита учтиво јувелир.

— Један прстен за млађу. Ама да ваља. Не добијам вабе две хиљаде дуката мираза!

— Дакле, од колико?

— Па, око 60 дук. ц.

— Тако? Имам. Ама што су неки, од 80 дук. пристали би царској кћери. И фазон, и израда, и брилијанти „чече“, намеја се јувелир, па отвори једну фијоку у којој је држао драгоцености од велике вредности.

Док је јувелир претурао по преградама у фијоци, дотле се „муштерија“ пажљиво освртао по дућану. Његове очи стадоше на прозор, на коме беху две саксије са лепим зумбулом у неколико живописних боја...

Положај, који је био дошљак заузео, бене у непосредној близини самога прозора.

— Ево, ово је за вас!... Прави дијаманти. Сијају се као сунце!... рече јувелир, па мету пред дошљака пет комада богатих прстенова.

Муштерија их поче пажљиво разгледати. Једноме манисаше фазон; другом злато; трећем сувишну утрпаност дијаманата и т. д. Еле, ни један није био за његов „густ“.

Јувелир зловољно поче купити своју драгоценост. У један мах рука му задрхта. Стаде уверено гледати час на своју робу час на дошљака. Најзад повика: овде фали један прстен. Изнао сам вам пет комада. Где се дече пети? Молим, вратите ми прстен, да не зовем полицију.

Дошљак увређено поче протестовати:

— Шта велите? Ко? Зар ја украо прстен?... Лепо! Нећу се маћи са овога места. Ето, свега ме претресите. Не марим, претурићу и ту бруку преко главе...

Јувелир зазвони. Уђе момак.

— Брзо по жандарма. Прстен кошта мене 70 дуката цес. Брзо по полицију...

Дошљак мирно стоји као кин. Јувелир не скида очију са њега.

Мучни беху то тренуци по обоје. Јувелир мишљаше: како је то могао да смота прстен, кад није ни једним покретом својим изазвао сумњу за то. Није га могао ни прогутати, јер је доста „гломазан“ за стомак. А дошљак је премислио о себи на са свим други начин.

У сред те неме тишине уђе жандарм са линије.

После објаснења наста претрес над дошљаком. Све су на њему пажљиво прегледали. Чак су парали и поставу на шубари па — ништа. Прстена нема па нема.

Јувелир да се зграние од чуда. Зна, да је имао и изнео пет комада, а сада му остала само четири! Није ваљада роми даба дошао да га однесе. Неко га је украо, ама ко?

Дошљака отераше у главну полицију.

По пошто није било доказа, да је — Брдаревић (јер то је он био) ову крађу учинио, нити се код њега крађен прстен нашао, то је пуштен у слободу, али је на њега преко полицијских органа строга пажња била обраћена. То је и он сам знао...

После овога догађаја, на три дана, дође код истога јувелира једна врло лепа дама, и затражи један обичан прстен.

— Данас је рођен дан моје једне пријатељице, па би рада била да је с чиме обрадујем. Молим, најкупљни може бити 12 динара. Толико за љубав пријатељства могу прежалити.

Јувелир изнесе неколико комада. Дама их разгледа, одвоји један и упита за цену.

— Последња цена 12 динара.

— Добро. Изволте новац. И она пружи на тезгу један наполеон.

— Курс је госпођо 20 динара и 80 пара динарских.

— Лепо. Дајте ми „кусур“.

Пошто је добила 8 динара и 80 пара пође вратима али застаде, и као за себе поче шаптати гледећи цвеће на прозору:

— Како дивно преливање боја...

Јувелир се осмехну.

— Допада вам се?

— Неописано! Молим вас, пошто ћете ми продати ове две саксије...

— Није ми госпођо за продају. То је ради украса радије.

— Али молим вас продајте ми. Не могу очију са њих да одвојим... Да красног цвећа, Боже мој!

— Па, најпосле, кад вам се допада...

— Ево вам овај „рест“ — осам динара и 80 пара, само ми дајте овај сладак зумбул.

Пазар је био одмах готов. Како и неће бити, кад је јувелир за тричаве две саксије добио 44 гроша чаршиски, како је то он онда рачунао, а за ту суму може купити пола стаклене баште разнолика цвећа.

Дама узне саксије. Поче миловати цвеће и пуна радости оде из дућана...

Јувелир је задовољно трљао своје руке.

У соби госпођице Маргите беше необична свечаност. Цигани у предсобљу извијају по стоти пут ону познату песму: „Ала сам те преварио дико“. То је нарочито заповедао Илија. Јадни фараонови синови да им пукну жиле на врату од силне дерњава. Какво је то весеље? питаху се суседи. Да није рођен дан госпођице Маргарите? Да није добила што на „лутрији“?... Узаман су питали. Нико није знао прави значај овога весеља и расположења. Само, да је могла проговорити једна од оних двеју саксија са зумбулом, рекла би поносито: ја, ја сам круна овога весеља и расположења! У мојој утроби био је онај прстен од 80 дук. пес. кога је Илија онако фино „шанжирао“, да сам се и сама зачудила. Јест. Мени у почасти даје се ова светковина“...

Илија је уз циганске ђемане импровизирао:

„Ала сам те преварио старче. Преварио, мој зелен краставче“!...

Ето, тако су Илија и Маргита подвалили староме јувелиру. Подвала је заиста оригинална, да је чак и страни један лопов примио као добро смишљену. То се да закључити отуда, што је после ове овде учињене преваре, на овакав начин и у Бечу један исто тако извршио.

ЛОПОВСКИ ШЕРЕТЛУЦИ

НИЗ ЕПИЗОДА ИЗ КОЦКАРСКОГ ЖИВОТА

Овде ћемо бележити кратке епизоде из коцкарског живота. Оне ће, надамо се, занимати наше читаоце тим пре, што ће у њима видети многе угурсузлуке појединих коцкара и начине, којима се служе у појединим случајевима.

Коцкар Мита Миливојевић прича ово:

— Једном, у Скадарлији, мако сам једном фурунцији од прилике 20 динара које у бакру а које у никлу. Таман ја изгресао чекмеце и пошао на сокак, спази ме газда који је из амурлука излазио, па нададе дреку: Лопов! Држ'те лопова! Нађох се у небраноме грожђу па појурим правце кроз „зетску улицу“. Фурунција виче а свет се поче прикупљати. Према мени појави се гомила неких људи, који су се јамачно били враћали са каквог занатлијског скупа. Фурунција да се одере вичући: лопов, држ'те људи лопова! Ја дошао на домак гомиле. Видех опасност. Прикупих своју снагу па ти се продерем колико ме грло доносило: Лопов! Држ'те људи лопова! Ено га, за њим! Један из гомиле упита: где је лопов? Ја брзо махну

руком: у ону авлију. За њим људи да нам не умакне! Она гомила посукта у авлију. Почеше се поједини дерати: овамо лопове, уватили смо га! Ја као зец замакох у авлију код „Зворника“ па кроз неки узави пролаз искочи у „цетињску улицу“. Чух како задихано фурунција виче: „Ама неје тука! Оној си је лопов што поред вас промину“... Вичи колико хоћеш, мислим ја, па све поред кућа, опучим „кондином улицом“ па на „батал-памију“. Једва сам се осврнуо до механе „Ваљево“ и ту сам душу одморио. Ето, тако сам ти се извукао из ових грозних јада...

— У Крагујевцу, прича Марко „Чапкун“, отворио сам један дућан. Хтео сам да радим мој шустерски занат и да будем — поштен човек. Кућа је била неког пензионара, који је био богат, ама циција да му нема пара! Један зид од мога дућана сучељавао се са шупом мога газде, у којој је дрва наслагао. Зима беше јака. Ја све цештим од зиме. Огрнем се капутом па ударам зуб о зуб од — хладноће. Најзад се јаду досетих. Стара ме памет није изневерила. Узмем чекињ па одпочнем обијати зид онамо, где је била шупа газдина. Знаш, зграда од пола цигље, па ти брзо бејаш готов. Направих подобар отвор и провукох руку кроз-а-њ. Таман као што треба. Беше жива згода да се дрва десеткују. Извучем неколико комада и подложим фуруну. Она пушта брекће као „ајзенбан“. Тако сам ти радио сваки дан. Грејем се као — цар! Врућина, па ти се башкарим као мало који у вароши. Газда гледа гомилу с те стране. Врти главом па се чуди: како је то, да све с те стране дрва фале. Црвао је и служавку и слугу па чак и синове, што редом дрва не узимају. А ја ћутим па се тек сетим оног калуђера што је на парчету сира написао слово „иже“, и велим: иже, иже, ама су твоја дрва све на ниже! И тако сам ти ја зиму красно провео. Газди нисам кирију платио, још ме је пуних шест месеци славно грејао, т. ј. не он, него његова дрва... Тако се, ето, помажемо, само да би могли као и други људи поштено живети.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

ПАВЛЕ АРЖАНОВИЋ звани Маџар

лопов — разбојник Бр. 167. (Уредн. бр. 9.)

Кд се само ма за један тренутак спусти у оне казамате, у којима се налази један свет за себе, одвојен од осталих људи,

тај ће тек видети сву ону страхоту, која избија из свакога угла тих црних зидина. И овај Павле налази се у томе свету. И он је један делић његов. — Стар, скоро погрбљен под теретом дугих година (јер има 60 год.) он сада сања о својој прошлости. Јако му је младих дана, кад је без по муке прескакао оградe и предизао све што му је до руке дошло. Уздише за тим својим младим годинама, јер и кад се пусти са робије, неће више моћи са оном енерџи-

јом и са оном одлучношћу вршити свој занат, као што је то некада вршио. Ал' опета, „ни у Муји друга, ни у тикви суда“. Ко зна, да ли баш у старим годинама неће запечатити своје последње дане каквим новим злочиним? Павле је хрђавог владања. Већ је трећи пут осуђен због опасних крађа. Последња осуда гласи на 20 година робије у тешкоме окову. Но помиловањем сведена му је ова казна на 13 година. Несрећан број! Ми му доносимо слику и овде показујемо по један екземпляр из наших казамата. Павле је родом из Београда. Води се под бр. 167. осудне књиге. Дакле, назива се просто бројем 167!...

МИЛОВАН БОШКОВИЋ

убилац. Бр 150 осудне књиге (Уред. бр. 10).

И овај је један од оних многих екземплара из наших казамата. Родом је из Ковачевца окр. подунавског. Стар 22 год. Имања свога нема, а познат је као хрђав и склон на злочина дела. Ово му је друга осуда. За хотично убиство осуђен је на 20 година робије у тешкоме окову, ал' му је та казна сведена помиловањем на 11 година. Склон је на бегство. Из Љубичева, где је био на раду, побегао је. У бегству је био само два дана па је за тим одмах ухваћен. То је све било од 9. Децем. 1894. год. до 11. Децембра исте год. Милован није од оних, који хоће да отимају туђу имовину. Њему годи, кад види своју жртву, како се у последњем свом ропцу трза. Злочинци су као и — хијене. Ове звери тумарају ноћу по гробовима и траже хране за себе, а ови и оваки као што је Милован, у по бела дана гасе свећу живота своје ближњем. Изгледа као — питомо јагње, ама му је душа огрела у злу... Слика му је верна. Чудновато, да такав израз лица скрива покварено и хрђаво срце!... Ал' тако је у љуцкој природи!... И Вркић је био по спољашности благ и готово питом, ал' је по души био тигар африкански, који у сласт сише крв своје жртве. Чувајте се оваке — „аитомине“!...

ПОТ ЕРА

ЧОВЕК БЕЗ ИМЕНА или Бр. 5427.

У затвору Пештанске полиција налази се ово лице. Тамо га знају само под бр. 5427. Ко зна ко је и одкуда је? Учинио је један мали преступ па је због тога допао притвора. Сад се муче да му дознаду право име и народност. Ал' тешко с тим иде. Говори неколико језика па и српски. *Право* своје име вешито крије. Пештанска полиција распитује о њему на све стране. Но до сада позитивно ништа није о њему дознала. Изгледа, да је ово лице морало некада учинити какав велики злочин, па се сад боји да каже своје право име. То би га, зна, јамачно одвело на — вешала... Сви покушаји пештанске полиције у томе погледу остали су без успеха. Заиста, изгледа веома чудновато, да се може ово лице уздржати а да не изрече ма — у сну своје право име. Види се, да је прекаљен зликовачки карактер... Правда би била задовољена, ако би ко по овој слици могао што сазнати из живота овога лица. Слика је двојако: цело лице и профил... Од познаника зависи, да ово лице не остане даље само бр. 5427 но да му се и *право* ме дозна. У тој смо цели и донели ову слику...

Г. Министар унутрашњих дела, претписом својим од 18. пр. мес. ПМ 21710, одредио је награде од 3000 динара, који прокаже, убије или ухвати **оглашеног хајдука Саватија М. Милошевића** из Павлице, среза студеничког. Та је награда овако распоређена: 1000 динара ономе ко прокаже Саватија, 2000 динара ко га убије, а 3000 динара ко га ухвати и преда власти.

Пејча Ранчић, бив. председник општине завојске у српиротском, који је тамо био у притвору и под истрагом за дело утаје државне порезе, приреза и општинског повца, побегао је 1. овог месеца у вече. Он је високог узраста, развијен, у опште плав. У оделу је какво тамошњи мештани носе — од белог сукна — чакшире уске, гуњ, шубару на глави а на ногама опанке. Пронађеног Пејчу треба стражарно спровести начелнику среза пиротског с позивом на Бр. 11186 или Управа града Београда на Бр. 26045.

Стојан Николић бив. шпедитер из Београда, одговара за превару учињену Љубомиру Марковићу оvd., па је се удалио од власти. Стојан је стар 30—36 год., раста високог, црномањаст, сув, упалих очију, бркова повећих, браде шницасте. — Управа града Београда актом Бр. 26100 тражи Стојана да јој се спроведе.

Риста Загорић, бивши жандарм, у друштву са *Љубомиром Обрадовићем*, *Тадијом Влајићем* и *Радомиром Поповићем*, скитницама из Ваљева, ноћу између 21. и 22. пр. мес. извршио је опасну крађу Николи Тадићу, мамошњем ковачу. Тадија и Радомир налазе се у рукама власти, а Риста и Љубомир по извршеној крађи побегли су незнано где. Лични је опис Ристин: стаса средњег, 26—30 год., косе смеђе, очију зелених, бркова малих — риђих, без браде, у лицу богињав, при говору се обично смеши: на себи има: плаве жандармске панталоне, копоран од сукна, на глави шајкачу, на ногама шарене чарапе и опанке с кајишима. Лични опис Љубомиров непознат је. — Пронађене треба стражарно упутити начелству округа ваљевског с позивом на Бр. 11619 или Управи гр. Беогр. на Бр. 26219.

Камен Илић, бив. слуга из Шапца ноћу између 3. и 4. овог месеца око 7—8 сахати, извршио је крађу хаљина Драгутину Јовановићу, келнеру тамошњем. Украо му је: 1 пар хаљина од црног шевијота; 1 зимски капут боје грао, кратак са сомот плишем и 1 шешир плавичасте боје са надсловом „Дамаск“, па је побегао. При себи има две исправе аустријске. Он има око 23—24 год. црномањаст, раста средњег. Од знакова има: на бради са леве стране и с десне по једну расечену бразду. Од одела има без сумње на себи горње покраћено. — Нађеног треба стражарно спровести Начелству окр. подринског с позивом на Бр. 15559 или Управи града Београда на Бр. 26177.

Лука Комадин из Медовине, који је имао да се спроведе из начелства крушевачког начелству среза моравског, побегао је 2. о. м. испред спроводника на путу Рибарска Бања—Ђуниш, а из кафане у Вел. Шиљеговцу. Лука је стаса средњег, стар 25 година, црномањаст, бркова малих, ушију малих и изгледа као да су сечени. Од одела има антерију сукнеу — преклапачу, чакшире од црнога сукна — узане, фермен од сивога сукна, на глави војничку шајкачу, на ногама чарапе алене и опанке. — Нађеног треба стражарно упутити Начелству окр. крушевачког с позивом на Бр. 12394 или Управи града Београда на Бр. 26222.

Матија Антонијевић душевни болесник из Годачице окр. крагујевачког, побегао је 1. ов. мес. по подне из болнице за душевне болести. Матија је омален, пуњ, дежмекаст, у лицу црвен, образа пуних, има му до 26 година; у опште смеђ. Од одела однео је блузу и чакшире од плаве чохе војничке, кошуљу, гаће, опанке, чарапе и капу шајкачу. — Пронађеног треба спровести Управи града Београда на Бр. 26188.

Петар Узелац тргов. помоћник, над којим се има извршити пресуда првостен. Суда за варош Београд, којим је осуђен са 80 динара или 8 дана затвора, крије се од власти у цели да избегне осуду. — Пронађеног упутити Управи града Београда с позивом на Бр. 21843.

Милан Д. Стефановић, редов IV чете III гард. батаљона, родом из Кораћице, ср. космајског, окр. подунавског, побегао је 4. ов. мес. из своје команде. — Пронађеног треба спровести команди или Управи гр. Београда с позивом на Бр. 26475.

Мијат Огњановић из Скобаља окр. подунавског и *Живадин Милосављевић* из Забрђа окр. пожаревачког, осуђеници београдског казн. завода, побегли су 8. ов. м. са рада из Љубичева. Мијат има око 30 год. средњег раста, у опште црномањаст, носа великог и образа дугих. Живадин је стар 35 год. раста средњег, косе и бркова плавих, браду брија, очију смеђих и образа округлих. Од државних ствари однели су по један пар кошуља, гуњ, чакшире и капу. — Наређује се тражење и пронађене треба под јаком стражом спровести Управи држав. ергеле у Љубичеву с позивом на Бр. 3689 или Управи града Београда с позивом на Бр. 26521.

Љубомир П. Злајић редов II чете III гард. батаљона, родом из В. Плана среза јасеничког окр. подунавског, побегао је 4 ов. м. из команде. — Нађеног треба спровести својој команди.

Никола Црчевић, из Босне, слуга г. Јосе Куртовића пензионера из Шапца 8. ов. м. око 6 сати у вече са *Радованом П.* slugом тамош. и још једним непознатим лицем, на разбојнички начин напао је на кућу свога газде, у намери да изврши пљачку, па како му то није испало за руком, он је побегао са непознатим лицем, а Радован је ухваћен и налази се у рукама власти. Никола има око 27 год. висок, плав. Од одела има на себи капут грао, чакшире црне, на ногама опанке банџанске а на глави црн шешир. Оног непознатог лица опис је непознат. — Нађене треба стражарно спровести Начелству окр. подринског, с позивом на Бр. 15736, или Управи града Београда на Бр. 26516.

ИЗЈАВЕ, ПОРУКЕ И ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

Да би «Полицијски Гласник» у будуће што боље одговорио својој задатку уредништво је по нарочитом одобрењу Г. Министра Правде предузело сликање свију осуђеника у земљи. До сада је већ у београдском казненом заводу сликано преко 1000 осуђеника. За који дан ће бити готово са сликањем и осталих у овоме заводу. За овим ће фотограф уредништва са апаратом отпутовати у Пожаревац и Добричево (одакле мало ког дана да по који осуђеник не побегне) да тамо посао настави после ће се сликати и они осуђеници у Нишу.

Разлог за ово сликање тај је, што већином све бивши робљаши врше крађе, убијства, разбојништва и одмећу се у хајдуке. Тако, за годину-две, уредништво ће бити у стању да све оне, што се расписима траже са њиховим сликама у листу донесе. То ће бити велика олакшица властима, јер сваки који се по слици тражи, апсолутно мора бити пронађен само ако је у земљи. Па и да оде који од њих и на страну, и тамо ће се пронаћи. Њива фотографија послаће се на све стране да се кроз тамошње листове тражи, јер уредништво већ стоји у вези и са страним полицијским властима.

Ну, да ово сликање и израда калшега стаје врло скупо, то не треба доказивати. Тај вишак треба да уредништву накнаде полицијска,

државна и општинска надлежства. Могу му помоћи тиме, ако се сви благовремено за идућу 1898. годину претплате. Од дотичних полицијских старешина дакле зависи, да се ова замисао потпуно оствари и тиме потпомогне ово корисно предузеће, које иде на то, да буде помоћно средство полицијским властима. Цена листу, због искључиво овог предузећа, остаје за надлежства иста у идућој години.

Прошли број «Полиц. Гласника» обуставили смо многим претплатницима, за које нам није послата претплата. Идући — Божићни број — обуставићемо и свима другима без разлике, који нам такође нису до сада платили (а и до 22. ов. м. не пошаљу). — Међу онима што смо им већ обуставили лист, има како сазнајемо и претплатника који су дали новац скупљачима. Ми их овим молимо, да нам то докажу признаницама њиховим, па ћемо им лист послати, а наћићемо и пута и начина, како да се од скупљача наплатимо. Нека се дакле, претплатници, којима смо обуставили лист, обратe непосредно уредништву.

Поред објаве на челу листа у прошлом и данашњем броју јављамо да ћемо од 1-ог Јануара идуће године спустити цену листу на 12 динара годишње. То ће важити и за све кафеције и друмске механиције у унутрашњости Србије, који нам се до 1-ог Јануара са годишњом претплатом јаве. Тако чинимо да се сви могу сви претплатити, јер су то места где се најлакше могу наћи хрђави људи, што се преко листа траже.

Уредништво спрема да повеже комплете «Полиц. Гласника» за 1897. годину са регистром. Повез ће бити врло елегантан и овакав ће добити сваки скупљач његов који благовремено покупи претплату за идућу годину.

М. Т. Шабац. Поред нашег писма, добили смо и исправку Микину. Онај је списак званичан акт. У њега је Мика уврштен на основу расписа Начелства округа подринског од 8. јуна тек. год. Број 8,229. Поред осталог и та околност ставља нас у положај, да му не можемо исправку штампати.

НАШ ПРИКАЗ.

У краљевско-дворској фотографској радионици г. Милана Јовановића има ових слика: *слика Његовог Величанства Краља Александра*, у униформи гардијског пуковника. Сем тога врло дивне и живописне слике из наше историје: *Таковски устанак; Прелаз Срба под цигријархом Чарнојевићем; Бошко Луговић*, које су фотографски израђене у висини 66 сантиметра а у ширини 50 сантиметра са надписима, а стају 10 динара по комаду.

Ове слике добили на приказ и ми их топло препоручујемо свима окружним, среским и општинским властима, јер оне су врло леп украс за канцеларије и одговарају потпуно и духу и осећају нашега народа.

ИЗРАЂУЈЕМО НАЈБОЉЕ И НАЈЛЕФТИНИЈЕ

УНИФОРМЕ ЗА ПОЛИЦИЈСКЕ ЧИНОВНИКЕ

КРОЈ И ИЗРАДА ИЗВРСНА.

Највеће стовариште за спрему, као што су: капа, нарамњак, сабља, кајас, темњак, рукавице, мамузе, несесери за пут и за јело, чутурице и т. д.

Најновији ценовник и мустре шаљемо на захтев бесплатно. — Молимо за што веће поруџбине

МОРИЦ ТИЛЕР И КОМП.

ДВОРСКИ ЛИФЕРАНТИ

Њ. В. Краља од Србије, Њ. В. Цара и Краља Аустро-Угарске, Њ. В. Краља Грчког, Њ. В. Шаха персијског, Њ. В. Престолонаслед. грчког и Њ. В. Надвојводе Јосифа.

Београд, Краљ-Миланова улица (Теразије) бр. 9.